

WYKAZ ZMIAN
W SZCZEGÓŁOWYM OPISIE OSI PRIORYTETOWEJ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO NA LATA 2014-2020
(zatwierdzonym Uchwałą nr 65/1030/17/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 7 listopada 2017 r.)

W Szczegółowym opisie osi priorytetowej Włączenie społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, przyjętym Uchwałą nr 50/539/15/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2015 r., zmienionym Uchwałą nr 1/5/16/V z dnia 5 stycznia 2016 r., Uchwałą nr 10/109/16/V z dnia 16 lutego 2016 r., Uchwałą nr 20/335/16/V z dnia 5 kwietnia 2016 r., Uchwałą nr 32/492/16/V z dnia 6 czerwca 2016 r., Uchwałą nr 4/22/17/V z dnia 16 stycznia 2017 r., Uchwałą nr 13/116/17/V z dnia 24 lutego 2017 r., Uchwałą nr 26/325/17/V z dnia 24 kwietnia 2017 r., Uchwałą nr 39/602/17/V z dnia 28 czerwca 2017 r., Uchwałą nr 56/868/17/V z dnia 25 września 2017 r., Uchwałą nr 58/906/17/V z dnia 29 września 2017 r. oraz Uchwałą nr 65/1030/17/V z dnia 7 listopada 2017 r., wprowadza się następujące zmiany:

1. Spis treści:

- a) zmienia się nazwę Poddziałania 11.1.3 z: *Usługi skierowane do osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym świadczone przez podmioty integracji społecznej – projekt ZIT Ełk* na: *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekt ZIT Ełk*;
- b) zmienia się nazwę Poddziałania 11.2.5 z: *Lokalne działania integracyjne społeczności – projekt ZIT Ełk* na: *Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekt ZIT Ełk*.

2. Ogólny opis RPO WiM 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji, pkt. 5. Kwalifikowalność wydatków, trwałość projektu – usuwa się zapis w brzmieniu: „10 kwietnia 2015 r.”.

3. Rozdział II. Opis poszczególnych działań/poddziałania osi priorytetowej 11 – Włączenie społeczne RPO WiM 2014-2020:

- a) **Poddziałanie 11.1.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty konkursowe:**
  - wiersz 9. *Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia (jeśli dotyczy)*, tiret pierwszy otrzymuje brzmienie: „osoby zagrożone ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczenia społecznego (zgodnie z definicją określoną w horyzontalnych, krajowych wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących realizacji CT 9 stworzoną na podstawie Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu), w tym osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób (tzw. oddalonych od rynku pracy) mieszkające poza Miejskim Obszarem Funkcjonalnym Olsztyna oraz mieszkające poza Miejskim Obszarem Funkcjonalnym Ełku”;
  - wiersz 10. *Alokacja UE (EUR)* otrzymuje brzmienie:

10. Alokacja UE (EUR)	65 480 594 (w tym alokacja na projekty o charakterze rewitalizacyjnym łącznie z projektami dedykowanymi sieci miast Cittaslow – 6 000 000) W ramach Poddziałania 11.1.1 Instytucja Zarządzająca dopuszcza, w razie potrzeby, możliwość dokonania przesunięć między alokacją przeznaczoną na projekty o charakterze rewitalizacyjnym a ogólną pulą środków.
-----------------------	---

b) Poddziałanie 11.1.3 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekt ZIT Ełk:

- zmienia się nazwę Poddziałania 11.1.3 z: *Usługi skierowane do osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym świadczone przez podmioty integracji społecznej – projekt ZIT Ełk* na: *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekt ZIT Ełk*;
- wiersz 6. Typy projektów otrzymuje brzmienie:

6. Typy projektów	<p>1. Wsparcie dla osób, rodzin lub otoczenia osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji o charakterze:</p> <p>a) Społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej realizowanym poprzez m.in. organizację i finansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zajęć umożliwiających rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, – poradnictwa*, – wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społecznych, – treningów kompetencji i umiejętności społecznych umożliwiających powrót do życia społecznego, – usług wspierających animację lokalną, w tym kosztów zatrudnienia animatora lokalnego, lidera klubu, streetworkera. <p>b) Zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy realizowanym poprzez m.in. organizację i sfinansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktywizacji zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem m.in. doradcy zawodowego, trenera pracy, coacha, asystenta osoby niepełnosprawnej, – poradnictwa*, – wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji zawodowych umożliwiających powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową, – staży, – praktyk zawodowych, – uczestnictwa w zajęciach CIS, KIS lub reintegracji zawodowej u pracodawcy. <p>c) Edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy realizowanym poprzez m.in. skierowanie i sfinansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zajęć szkolnych związanych z uzupełnieniem wykształcenia lub zajęć w ramach kształcenia ustawicznego, mających na celu uzyskanie zawodu lub przygotowania zawodowego, – zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji, umiejętności zawodowych (np. kursy i szkolenia zawodowe), – usług wspierających aktywizację edukacyjną (np. brokera edukacyjnego);
-------------------	---

	<p>d) Zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy realizowanym m.in. poprzez skierowanie i sfinansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, – finansowanie kosztów badań lekarskich związanych z podjęciem zatrudnienia. <p>2. Wsparcie dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym poprzez finansowanie funkcjonowania podmiotów integracji społecznej tj. centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej oraz podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza), z wyjątkiem warsztatów terapii zajęciowej.</p> <p>Preferowane będą projekty stanowiące element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnych planów rewitalizacji miast.</p> <p>*Usługi poradnictwa specjalistycznego stanowić będą <u>jeden z elementów szerszego</u>, kompleksowego wsparcia zdefiniowanego na podstawie indywidualnej diagnozy uczestników projektów w ramach aktywnej integracji.</p>
--	---

– wiersz 14. *Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)* otrzymuje brzmienie:

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proces wsparcia skierowany do osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracji, stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny, środowiska zagrożonego ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb. (dotyczy 1 i 2 typu projektu) 2. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym w ramach projektów wdrażanych przez OPS i PCPR są realizowane wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej, w szczególności (dotyczy 1 i 2 typu projektu): <ol style="list-style-type: none"> a) PUP i inne instytucje rynku pracy, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, b) CIS i KIS w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym; c) przedsiębiorstwa społeczne; d) organizacje pozarządowe, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. 3. Projekty realizowane przez OPS (dotyczy PCPR jeśli realizuje również funkcje OPS) obejmują wsparciem osoby bezrobotne, które korzystają z pomocy społecznej lub bezrobotne, dla których ustalono III profil pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W przypadku wsparcia osób bezrobotnych, dla których ustalono III profil pomocy wsparcie odbywa się poprzez (dotyczy 1 i 2 typu projektu) : <ol style="list-style-type: none"> a) realizację działań z zakresu integracji społecznej w ramach Programu Aktywizacja i Integracja lub b) realizację programu specjalnego, lub c) realizację projektu socjalnego z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym, lub d) kontrakt socjalny z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym, lub e) program aktywności lokalnej z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym. 4. Beneficjent jest zobowiązany do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu podmiotów po zakończeniu realizacji projektu co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. (dotyczy 2 typu projektu)
--	--

	<p>5. Preferowane do objęcia wsparciem EFS w ramach projektów są osoby lub rodziny korzystające z PO PŻ, a zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ. (dotyczy 1 i 2 typu projektu)</p> <p>6. OPS i PCPR realizują swoje projekty z wykorzystaniem (dotyczy 1 i 2 typu projektu):</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kontraktu socjalnego lub indywidualnych programów, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub dokumentów równoważnych w przypadku PCPR; b) programów aktywności lokalnej w formie lokalnych programów pomocy społecznej, o których mowa w art. 110 ust. 10 oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; c) projektów socjalnych. <p>Podmioty nie będące OPS i PCPR realizują swoje projekty z wykorzystaniem umowy na wzór kontraktu socjalnego.</p> <p>7. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym dla osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji. Praca socjalna jest traktowana jako instrument aktywnej integracji o charakterze społecznym. Projekty obejmujące wyłącznie pracę socjalną nie są wybierane do dofinansowania. (dotyczy 1 typu projektu)</p> <p>8. Uczestnicy projektu, którzy nie mają przypisanego profilu, po zakończeniu projektu obligatoryjnie zostaną przypisani do profilu ustalonego przez Powiatowy Urząd Pracy, o ile mogą podlegać takiej rejestracji. (dotyczy 1 i 2 typu projektu)</p> <p>9. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnościami odbywa się poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie usług aktywnej integracji (np. wsparcie w zakresie przygotowania do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia realizowanego przez środowiskowe domy samopomocy, usługi asystenckie, usługi trenera pracy lub inne usługi umożliwiające uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia i nabywania nowych umiejętności społecznych i zawodowych, pozwalających uzyskać i utrzymać zatrudnienie, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia), (dotyczy 1 i 2 typu projektu) • usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez CIS i KIS, (dotyczy 1 i 2 typu projektu) • wykorzystanie usług aktywnej integracji w ramach ZAZ (np. usług asystenckich, usługi trenera pracy lub innych usług umożliwiających uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia i nabywania nowych umiejętności społecznych i zawodowych, pozwalających uzyskać i utrzymać zatrudnienie, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia). (dotyczy 2 typu projektu) <p>10. Ze środków EFS nie mogą być tworzone nowe ZAZ. (dotyczy 2 typu projektu)</p> <p>11. Wsparcie w ramach ZAZ odbywa się poprzez (dotyczy 2 typu projektu):</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ, z możliwością objęcia tych osób usługami aktywnej integracji; okres zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w ZAZ po zakończeniu realizacji projektu jest co najmniej równy okresowi zatrudnienia w ramach projektu; okres może być krótszy, wyłącznie, o ile osoba z niepełnosprawnością podejmie w tym okresie zatrudnienie poza ZAZ, wsparcie osób z niepełnosprawnościami dotychczas zatrudnionych w ZAZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji ukierunkowaną na przygotowanie osób zatrudnionych w ZAZ do podjęcia zatrudnienia poza ZAZ: na otwartym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej; Istnieje możliwość wsparcia dla osób zatrudnionych w ZAZ usługami asystenckimi oraz
--	---

	<p>usługami trenera pracy, umożliwiającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia.</p> <p>12. W celu zwiększenia zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, istnieje możliwość realizacji działań wspierających tworzenie miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy na potrzeby zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością, dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Działania wspierające tworzenie miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami mogą być realizowane wyłącznie jako element kompleksowych projektów obejmujących również aktywizację społeczno-zawodową osób z niepełnosprawnościami. (dotyczy 1 i 2 typu projektu)</p> <p>13. Turnusy rehabilitacyjne, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie są traktowane jako instrument aktywnej integracji. Kwota przeznaczona na turnus rehabilitacyjny aktywizowanej osoby z niepełnosprawnością może być jednak uznana za wkład własny do projektu. (dotyczy 1 i 2 typu projektu)</p> <p>14. Efektem szkolenia/kursu będzie nabycie kwalifikacji zawodowych lub nabycie kompetencji potwierdzonych odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). Certyfikaty i inne dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji powinny być rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku, sektorze lub branży (definicje kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji wykazano w Wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020). (dotyczy 1 i 2 typu projektu)</p> <p>15. Wnioskodawca współpracuje z OWES w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy w PES. (dotyczy 1 i 2 typu projektu)</p> <p>16. Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt 13 (współwystępowanie różnych przesłanek) Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. (dotyczy 1 i 2 typu projektu)</p> <p>17. Projekty nie mogą być skoncentrowane na wsparciu dzieci (osoby poniżej 18. roku życia), z wyłączeniem projektów dedykowanych osobom (dotyczy 1 i 2 typu projektu):</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wspieranym w ramach placówek wsparcia dziennego, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; b) będącym w pieczy zastępczej i opuszczających tę pieczę, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; c) nieletnim, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich; d) przebywającym w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
--	--

– wiersz 21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy) otrzymuje brzmienie:

<p>21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)</p>	<p>Dla typu projektu 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Maksymalny całkowity poziom dofinansowania wynosi 85% wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (projekty OPS i PCPR); ➤ Maksymalny całkowity poziom dofinansowania wynosi 95% wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (projekty pozostałych podmiotów publicznych i podmiotów niepublicznych). <p>Dla typu projektu 2 maksymalny całkowity poziom dofinansowania wynosi 95% wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (wszystkie podmioty).</p> <p>Dla projektów podlegających zasadom udzielania pomocy publicznej maksymalny poziom dofinansowania zgodnie z zasadami określonym w rozporządzeniach dotyczących pomocy publicznej, o których mowa w punkcie 19.</p> <p>W przypadku projektów realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe maksymalny poziom dofinansowania środkami UE wynosi 85% wydatków kwalifikowalnych.</p>
--	--

– wiersz 22. *Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych* otrzymuje brzmienie:

<p>22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Dla typu projektu 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Minimalny wkład własny beneficjenta wynosi 15 % (projekty OPS i PCPR); ➤ Minimalny wkład własny beneficjenta wynosi 5% (projekty pozostałych podmiotów publicznych i niepublicznych). <p>Dla typu projektu 2 minimalny wkład własny beneficjenta wynosi 5% dla wszystkich podmiotów.</p> <p>Dla projektów podlegających zasadom udzielania pomocy publicznej minimalny wkład własny Beneficjenta wynika z zasad określonych w rozporządzeniach dotyczących udzielania pomocy publicznej, o których mowa w punkcie 19.</p> <p>W przypadku państwowych jednostek budżetowych, minimalny wkład własny wynosi 15% wydatków kwalifikowalnych.</p>
---	---

c) Poddziałanie 11.2.1 Ułatwienie dostępu do usług zdrowotnych – projekty konkursowe:

– wiersz 14. *Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy):*

- pkt. 4 otrzymuje brzmienie: „Działania edukacyjne w ramach projektu skierowane są do dzieci i młodzieży w wieku 11-17 lat oraz ich rodziców/ opiekunów i nauczycieli (typ projektu 3)”;
- dodaje się pkt. 5 w brzmieniu: „Działania edukacyjne w ramach projektu skierowane są do dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat oraz ich rodziców/ opiekunów i nauczycieli (typ projektu 1)”
- dotychczasowe pkt. 5-12 otrzymują odpowiednio numerację 6-13;

d) Poddziałanie 11.2.3 Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekty konkursowe:

– wiersz 6. *Typy projektów*, pkt. 1:

- ppkt. h) otrzymuje brzmienie: „Usługi wspierające prawidłowe funkcjonowanie rodziny i przyczyniające się do podniesienia jakości codziennego życia”;
- ppkt. i) otrzymuje brzmienie: „Usługi wspierające rodziny, w których są osoby z niepełnosprawnością, w tym z zaburzeniami psychicznymi / osoby starsze (np. warsztaty podnoszące umiejętności pielęgnacyjne/opiekuńcze, warsztaty prowadzące do nabycia umiejętności i kompetencji społecznych, usługi osoby asystującej osobie niesamodzielnej lub specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi)”;

- ppkt. m) otrzymuje brzmienie: „Usługi, mające na celu wzmocnienie więzi rodzinnych przy jednoczesnym rozwoju wiedzy lub kształtowaniu postaw, służących polepszeniu funkcjonowania rodziny”;
- wiersz 9. *Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia (jeśli dotyczy)*, tiret pierwszy otrzymuje brzmienie: „osoby zagrożone ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczenia społecznego (zgodnie z definicją określoną w horyzontalnych, krajowych wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących realizacji CT 9 stworzoną na podstawie Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu), w tym osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób (tzw. oddalonych od rynku pracy) mieszkające poza Miejskim Obszarem Funkcjonalnym Olsztyna oraz mieszkające poza Miejskim Obszarem Funkcjonalnym Elku”;
- wiersz 10. *Alokacja UE (EUR)* otrzymuje brzmienie:

10. Alokacja UE (EUR)	17 371 228 (w tym alokacja na projekty o charakterze rewitalizacyjnym łącznie z projektami dedykowanymi sieci miast Cittaslow – 6 000 000) W ramach Poddziałania 11.2.3 Instytucja Zarządzająca dopuszcza, w razie potrzeby, możliwość dokonania przesunięć między alokacją przeznaczoną na projekty o charakterze rewitalizacyjnym a ogólną pulą środków.
-----------------------	---

e) Poddziałanie 11.2.4 Ułatwienie dostępu do usług społecznych – projekt ZIT Olsztyn:

- wiersz 6. *Typy projektów*, pkt. 1:
  - ppkt. h) otrzymuje brzmienie: „Usługi wspierające prawidłowe funkcjonowanie rodziny i przyczyniające się do podniesienia jakości codziennego życia”;
  - ppkt. i) otrzymuje brzmienie: „Usługi wspierające rodziny, w których są osoby z niepełnosprawnością, w tym z zaburzeniami psychicznymi / osoby starsze (np. warsztaty podnoszące umiejętności pielęgnacyjne/opiekuńcze, warsztaty prowadzące do nabycia umiejętności i kompetencji społecznych, usługi osoby asystującej osobie niesamodzielnej lub specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi)”;
  - ppkt. m) otrzymuje brzmienie: „Usługi, mające na celu wzmocnienie więzi rodzinnych przy jednoczesnym rozwoju wiedzy lub kształtowaniu postaw, służących polepszeniu funkcjonowania rodziny”;

f) Poddziałanie 11.2.5 Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekt ZIT Elk:

- zmienia się nazwę Poddziałania 11.2.5 z: *Lokalne działania integracyjne społeczności – projekt ZIT Elk* na: *Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekt ZIT Elk*;
- wiersz 6. *Typy projektów* otrzymuje brzmienie:

6. Typy projektów	1. Realizacja zintegrowanych usług aktywizacyjno-integracyjnych na rzecz rodzin z zastosowaniem co najmniej trzech poniższych form wsparcia (na podstawie indywidualnej diagnozy rodziny): <ul style="list-style-type: none"> a) Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne dla rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych; b) Wsparcie w rozwiązywaniu problemów rodzinnych za pomocą metod bazujących na wykorzystaniu potencjału i zasobów tkwiących w rodzinie m.in. poprzez zastosowanie KGR, TSR, mediacji; c) Wsparcie rodzin w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, zmierzające do świadomego i odpowiedzialnego podejmowania i realizacji funkcji wynikających z rodzicielstwa (udział w zajęciach edukacyjnych/warsztatach/ poradnictwie, m.in. szkoła dla rodziców, zajęcia z wychowania bez przemocy, poradnictwo
-------------------	---

	<p>w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych, edukacja w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi tj. starszymi czy niepełnosprawnymi, edukacja przyszłych rodziców);</p> <p>d) Wzmacnianie środowiskowych form wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (m.in. asystent rodziny, konsultant rodziny, rodziny wspierające, lokalne grupy wsparcia rodziny, mediator, itp.);</p> <p>e) Organizacja i wsparcie grup samopomocowych, grup wsparcia i klubów dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (borykających się z różnymi problemami m.in.: przemocą w rodzinie, uzależnieniami, bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, niepełnosprawnością), w tym koszty związane z zatrudnieniem osoby prowadzącej klub lub grupę;</p> <p>f) Wspieranie funkcjonujących rodzinnych form pieczy zastępczej oraz usamodzielniania się osób objętych pieczą zastępczą, z uwzględnieniem sytuacji problemowej, jak również podejmowanie działań na rzecz zapobiegania umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienia dzieciom będących w pieczy zastępczej powrotu do rodzin biologicznych, (m.in. koordynator rodzinnej pieczy zastępczej);</p> <p>g) Wsparcie ofiar przemocy domowej i/lub programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy m.in. poradnictwo specjalistyczne;</p> <p>h) Usługi wspierające prawidłowe funkcjonowanie rodziny i przyczyniające się do podniesienia jakości codziennego życia;</p> <p>i) Usługi wspierające rodziny, w których są osoby z niepełnosprawnością, w tym z zaburzeniami psychicznymi / osoby starsze (np. warsztaty podnoszące umiejętności pielęgnacyjne/opiekuńcze, warsztaty prowadzące do nabycia umiejętności i kompetencji społecznych, usługi osoby asystującej osobie niesamodzielnej lub specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi);</p> <p>j) Asystentura i/lub wsparcie coacha dla osób opuszczających zakłady karne, osób bezdomnych powracających do rodziny;</p> <p>k) Finansowanie pobytu w mieszkaniach treningowych na okres procesu usamodzielniania (w szczególności w rodzinach z problemem przemocy, uzależnień, dla osób z niepełnosprawnością, opuszczających zakłady karne i placówki opiekuńczo-wychowawcze, zagrożonych eksmisją, eksmitowanych);</p> <p>l) Wsparcie umiejętności społecznych rodzin wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. poprzez udział w treningach psychospołecznych, warsztatach z asertywności, autoprezentacji;</p> <p>m) Usługi, mające na celu wzmocnienie więzi rodzinnych przy jednoczesnym rozwoju wiedzy lub kształtowaniu postaw, służących polepszeniu funkcjonowania rodziny;</p> <p>n) Wspieranie organizacji pomocy sąsiedzkiej, usług wolontariackich dla rodzin wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym;</p> <p>o) Usługi, mające na celu propagowanie i kształtowanie właściwych postaw członków rodzin wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności dotkniętych problemami uzależnienia, problemami adaptacyjnymi po opuszczeniu zakładu karnego, bezdomności, polegające na organizacji spotkań z osobami, którym udało się przezwyciężyć te problemy.</p> <p>p) Usługi wolontariackie przez lub na rzecz rodzin wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>2. Realizacja usług wspierających integrację rodzin ze środowiskiem lokalnym, prowadzących do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i podejmowania działań na jej rzecz (np. wspólne działanie na rzecz poprawy przestrzeni publicznej z wykorzystaniem nabytych podczas aktywizacji zawodowej kompetencji, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia</p>
--	---

	<p>społecznych form samopomocy, udział w rodzinnych piknikach, wspieranie rodzin w ich środowiskach, w szczególności poprzez usługi streetworkera i animatora).</p> <p><u>*Typ projektu nr 2 może być realizowany jedynie w połączeniu z typem projektu nr 1.</u></p> <p>UWAGA: w przypadku objęcia usługami społecznymi danej rodziny, sfinansowaniu mogą podlegać również usługi opiekuńcze, opiekuńczo-wychowawcze dla osób zależnych (związane z zapewnieniem opieki osobom zależnym podczas aktywizacji społecznej dorosłych członków rodziny) takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) usługi opiekuńcze dla osób starszych/osób z niepełnosprawnościami, m.in. opiekun dzienny, asystent osoby niesamodzielnej, wolontariat opiekuńczy, punkty opieki dziennej (kluby seniora „mini świetlice”, dzienne domy pomocy, środowiskowe domy samopomocy) ułatwienie dostępu do sprzętu pielęgnacyjnego i rehabilitacyjnego poprzez możliwość wypożyczania go; b) usługi opiekuńczo - wychowawcze dla dzieci i młodzieży (m.in. świetlice, świetlice środowiskowe, w tym z programem socjoterapeutycznym, kluby środowiskowe, grupy zabawowe) wraz z zapewnieniem organizacji czasu, możliwości rozwoju osobistego oraz rozwijania zainteresowań). <p>Preferowane będą projekty stanowiące element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnych planów rewitalizacji miast.</p>
--	--

– wiersz 14. *Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)* otrzymuje brzmienie:

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty dotyczące usług społecznych powinny być skierowane do osób i /lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego (zgodnie z definicją określoną w Wytycznych dotyczących realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020). 2. Kluczowym zadaniem projektów powinny stać się działania prewencyjne, które mają za zadanie zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej, w przypadku projektów skierowanych na wsparcie rodziny i pieczy zastępczej rozdzielaniu dziecka z rodziną i kierowaniu go do pieczy zastępczej. 3. W projektach zakładających tworzenie nowych miejsc świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego zastosowane zostaną mechanizmy gwarantujące trwałość miejsc świadczenia usług społecznych po zakończeniu projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. 4. Preferowane do objęcia wsparciem EFS w ramach projektów są osoby lub rodziny korzystające z PO PŻ, a zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ. 5. OPS i PCPR realizują swoje projekty z wykorzystaniem: <ol style="list-style-type: none"> a) kontraktu socjalnego lub indywidualnych programów, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub dokumentów równoważnych w przypadku PCPR; b) programów aktywności lokalnej w formie lokalnych programów pomocy społecznej, o których mowa w art. 110 ust. 10 oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; c) projektów socjalnych. <p>Podmioty nie będące OPS i PCPR realizują swoje projekty z wykorzystaniem umowy na wzór kontraktu socjalnego.</p>
--	---

	6. Realizacja projektu musi odbywać się we współpracy z co najmniej jednym podmiotem lokalnym (zgodnie z katalogiem beneficjentów określonym w SzOOP) działającym na obszarze realizacji projektu. Zakres współpracy musi zostać wskazany we wniosku o dofinansowanie projektu.
--	---

4. Rozdział III. Indykatory plan finansowy (wydatki kwalifikowalne w EUR) – wiersz Poddziałanie 11.3.1 Wsparcie przedsiębiorczości społecznej otrzymuje brzmienie:

		Priorytet inwestycyjny	Kategoria regionu	Wsparcie UE			Wkład krajowy	Krajowe środki publiczne					Krajowe środki prywatne	Finansowanie ogółem	Szacowany poziom cross-finansingu <small>ŁoV.1</small>	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Udział rezerwy wykonania w stos. Do całkowitej kwoty wsparcia UE	Numer kategorii interwencji	
				ogółem	FS	FERR	EFSS	ogółem	ogółem	Budżet państwa	Budżet województwa	Budżet pozostałych JST				Inne	Wsparcie UE	Wsparcie UE		
				a	b	c	d	e	f	g	h	i				j	k	l		m
		0				0	0						0							
Oś priorytetowa nr 11	9i	128 000 000			128 000 000	22 588 236	17 385 247	12 456 800	388 235	4 499 262	40 950	5 202 989	150 588 236		128 000 000	8 704 000	6,8%			
Działanie nr 11.1	9i	78 000 000			78 000 000	13 764 706	10 880 541	7 406 329		3 433 262	40 950	2 884 165	91 764 706		78 000 000					
Poddziałanie nr 11.1.1	9i	65 480 594			65 480 594	11 555 399	9 157 099	6 286 399		2 833 455	37 245	2 398 300	77 035 993		65 480 594			109		
Poddziałanie nr 11.1.2	9i	10 000 000			10 000 000	1 764 706	1 352 941	823 529		529 412	0	411 765	11 764 706		10 000 000			109		
Poddziałanie nr 11.1.3	9i	2 519 406			2 519 406	444 601	370 501	296 401		70 395	3 705	74 100	2 964 007		2 519 406			109		
Działanie nr 11.2		30 000 000			30 000 000	5 294 118	3 789 530	2 823 530		966 000	0	1 504 588	35 294 118		30 000 000					
Poddziałanie nr 11.2.1	9iv	3 630 000			3 630 000	640 588	640 588	341 647		298 941	0	0	4 270 588		3 630 000			112		
Poddziałanie nr 11.2.2	9iv	270 000			270 000	47 647	47 647	25 412		22 235	0	0	317 647		270 000			112		
Poddziałanie nr 11.2.3	9iv	17 371 228			17 371 228	3 065 511	2 064 111	1 634 939		429 172	0	1 001 400	20 436 739		17 371 228			112		
Poddziałanie nr 11.2.4	9iv	6 209 366			6 209 366	1 095 771	737 819	584 411		153 408	0	357 952	7 305 137		6 209 366			112		
Poddziałanie nr 11.2.5	9iv	2 519 406			2 519 406	444 601	299 365	237 121		62 244	0	145 236	2 964 007		2 519 406			112		
Działanie nr 11.3		20 000 000			20 000 000	3 529 412	2 715 176	2 226 941	388 235	100 000	0	814 236	23 529 412		20 000 000					
Poddziałanie nr 11.3.1	9v	17 800 000			17 800 000	3 141 177	2 326 941	2 226 941		100 000	0	814 236	20 941 177	0	17 800 000			113		
Poddziałanie nr 11.3.2	9v	2 200 000			2 200 000	388 235	388 235		388 235				2 588 235		2 200 000			113		

5. Rozdział IV. Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji (jeśli dotyczy) – A. Wymiar terytorialny - formy obligatoryjne, A.1.2 Indykatywna alokacja UE planowana na projekty rewitalizacyjne otrzymuje brzmienie:

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji
Oś 11. Włączenie społeczne	Działanie 11.1 Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie	EFS	12 000 000	Konkurs dedykowany/ Wydzielenie alokacji na projekty o charakterze rewitalizacyjnym
	Działanie 11.2 Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym	EFS	6 000 000	Konkurs dedykowany/ Wydzielenie alokacji na projekty o charakterze rewitalizacyjnym

6. Rozdział VI. Załączniki, Załącznik 3 Kryteria wyboru projektów wraz z warunkami formalnymi dla działań i poddziałań w ramach osi priorytetowej 11 – Włączenie społeczne:

a) aktualizuje się pkt. 3.1/ppkt. 3.1.1 – warunki formalne oraz kryteria wyboru projektów dla Poddziałania **11.1.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym – projekty konkursowe:**

▪ w katalogu kryteriów formalnych:

- usuwa się kryterium nr 5 *Okres realizacji projektu zawiera się w przedziale 1 stycznia 2014 – 31 grudnia 2023;*
- w definicji kryterium nr 6 *Poprawność programu rewitalizacji*, któremu nadaje się odpowiednio numerację 5, usuwa się zapis: „Ministra Infrastruktury i Rozwoju”;
- dodaje się kryterium nr 6 w brzmieniu:

KRYTERIA FORMALNE WYBORU PROJEKTÓW			
<i>Kryteria mają zastosowanie do wszystkich projektów wybieranych w trybie konkursowym w ramach RPO WiM 2014-2020</i>			
Lp.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium

6.	Projekt stanowi element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnego programu rewitalizacji.	W ramach kryterium oceniane będzie, czy założenia projektu przedstawione we wniosku stanowią element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, uzupełniającego działania infrastrukturalne o działania wspierające aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, W przypadku projektów rewitalizacyjnych nie związanych z infrastrukturą oceniane będzie czy projekt stanowi element przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnego programu rewitalizacji. Kryterium będzie weryfikowane na podstawie złożonych przez Wnioskodawcę, wraz z wnioskiem o dofinansowanie, załączników zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu. Ocena spełniania kryteriów polega na przypisaniu im wartości logicznych „tak” lub „nie” albo stwierdzeniu, że kryterium „nie dotyczy” danego projektu.	Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające przedmiotowego kryterium są odrzucane na etapie oceny formalnej albo oceny formalno-merytorycznej.
----	---	---	--

– dodaje się kryterium nr 7 w brzmieniu:

KRYTERIA FORMALNE WYBORU PROJEKTÓW			
<i>Kryteria mają zastosowanie do wszystkich projektów wybieranych w trybie konkursowym w ramach RPO WiM 2014-2020</i>			
Lp.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium

7.	Projekt stanowi element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnego programu rewitalizacji oraz w przypadku projektu realizowanego na terenie miasta należącego do sieci miast Cittaslow, stanowi uzgodnione przedsięwzięcie, zawarte w Ponadlokalnym programie rewitalizacji sieci miast Cittaslow.	W ramach kryterium oceniane będzie, czy założenia projektu przedstawione we wniosku stanowią element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, uzupełniającego działania infrastrukturalne o działania wspierające aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Kryterium będzie weryfikowane na podstawie złożonych przez Wnioskodawcę, wraz z wnioskiem o dofinansowanie, załączników zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu. Ocena spełniania kryteriów polega na przypisaniu im wartości logicznych „tak” lub „nie” albo stwierdzeniu, że kryterium „nie dotyczy” danego projektu.	Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające przedmiotowego kryterium są odrzucane na etapie oceny formalnej albo oceny formalno-merytorycznej.
----	--	--	--

▪ w katalogu kryteriów merytorycznych zerojedynkowych:

- w definicji kryterium nr 1 *Zgodność wniosku z zapisami właściwej Osi Priorytetowej RPO WiM 2014-2020 i SZOOP RPO WiM 2014-2020 w zakresie: typu projektu, wyboru grupy docelowej, minimalnej i maksymalnej wartości projektu oraz limitów i ograniczeń w realizacji projektu*, nr 7 *Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju*, nr 8 *Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami*, nr 9 *Projekt jest zgodny z właściwym prawodawstwem krajowym, w tym z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie”. Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- w definicji kryterium nr 6 *Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (w oparciu o standard minimum)* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie””;
- w definicji kryterium nr 10 *Zgodność projektu z zasadami pomocy publicznej lub pomocy de minimis* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak”, „nie” lub „nie dotyczy”. Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy

będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;

- w definicji kryterium nr 1 *Zgodność wniosku z zapisami właściwej Osi Priorytetowej RPO WiM 2014-2020 i SZOOP RPO WiM 2014-2020 w zakresie: typu projektu, wyboru grupy docelowej, minimalnej i maksymalnej wartości projektu oraz limitów i ograniczeń w realizacji projektu*, nr 6 *Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (w oparciu o standard minimum)*, nr 7 *Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju*, nr 8 *Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami*, nr 9 *Projekt jest zgodny z właściwym prawodawstwem krajowym, w tym z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych* dodaje się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie” albo „do negocjacji” co oznacza, że projekt może być uzupełniany lub poprawiany w części dotyczącej spełniania kryterium w zakresie opisanym w stanowisku negocjacyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- w definicji kryterium nr 10 *Zgodność projektu z zasadami pomocy publicznej lub pomocy de minimis* dodaje się zapis w brzmieniu: Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie” albo „nie dotyczy” albo „do negocjacji” co oznacza, że projekt może być uzupełniany lub poprawiany w części dotyczącej spełniania kryterium w zakresie opisanym w stanowisku negocjacyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- usuwa się kryterium nr 2 *Poziom cross-financingu nie przekracza dopuszczalnego poziomu określonego w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 3 *Poziom środków trwałych (w tym cross-financing) jako % wydatków kwalifikowalnych nie przekracza dopuszczalnego poziomu określonego w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 4 *Poziom wkładu własnego beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych jest zgodny z poziomem określonym w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 5 *Poziom kosztów pośrednich jest zgodna z limitami określonymi w Regulaminie konkursu*;
- dotychczasowe kryteria nr 6-10 otrzymują odpowiednio numerację 2-6;
- w katalogu kryteriów merytorycznych punktowych:
  - w definicji wszystkich kryteriów usuwa się zapis w brzmieniu: „Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
  - w definicji wszystkich kryteriów dodaje się zapis w brzmieniu: „Wnioskodawca może uzupełnić lub poprawić wniosek o dofinansowanie w części dotyczącej spełnienia kryterium w zakresie opisanym w stanowisku negocjacyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku

o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;

- w definicji kryterium nr 2 *Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym Priorytetu Inwestycyjnego RPO WiM 2014-2020 oraz adekwatność doboru i opisu wskaźników, źródeł oraz sposobu ich pomiaru*, nr 4 *Spójność zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu oraz trafność doboru i opisu tych zadań*, nr 5 *Adekwatność potencjału Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy) oraz sposobu zarządzania projektem*, nr 7 *Prawidłowość budżetu projektu* dodaje się zapis w brzmieniu: „IZ dopuszcza możliwość zmiany treści wniosku o dofinansowanie w zakresie branym pod uwagę przy ocenie spełniania kryterium, w sytuacji wystąpienia zdarzeń niedających się przewidzieć na moment składania wniosku o dofinansowanie. Każdy przypadek dokonania ww. zmian będzie rozpatrywany indywidualnie przez IZ w kontekście zachowania spełniania kryterium”;
- w definicji kryterium nr 7 *Prawidłowość budżetu projektu* dodaje się elementy podlegające weryfikacji w brzmieniu: „poziom i prawidłowość cross-financingu, poziom i prawidłowość środków trwałych, poziom i prawidłowość wkładu własnego, poziom kosztów pośrednich”;
- w katalogu kryteriów merytorycznych specyficznych obligatoryjnych:
  - w definicji kryterium nr 2 *Grupę docelową w projekcie stanowią w 100% osoby z niepełnosprawnościami* zapis: „osoby niepełnosprawne” zastępuje się zapisem: „osoby z niepełnosprawnością”;
  - w definicji kryterium nr 7 *Wnioskodawca lub Partner ma co najmniej 12-miesięczne doświadczenie w prowadzeniu działalności w obszarze pomocy i integracji społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych lub rynku pracy, na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego* dodaje się zapis w brzmieniu: „o ile IOK nie ma do nich dostępu, zgodnie z art. 50a ustawy wdrożeniowej”.

b) aktualizuje się pkt. 3.1/ppkt. 3.1.3 – warunki formalne oraz kryteria wyboru projektów dla Poddziałania 11.1.3 *Usługi skierowane do osób wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym świadczone przez podmioty integracji społecznej – projekt ZIT Ełk*:

- zmienia się nazwę Poddziałania 11.1.3 z: *Usługi skierowane do osób wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym świadczone przez podmioty integracji społecznej – projekt ZIT Ełk* na: *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluceniem społecznym – projekt ZIT Ełk*.
- w katalogu kryteriów formalnych:
  - usuwa się kryterium nr 5 *Okres realizacji projektu zawiera się w przedziale 1 stycznia 2014 – 31 grudnia 2023*;
  - w definicji kryterium nr 6 *Poprawność programu rewitalizacji*, któremu nadaje się odpowiednio numerację 5, usuwa się zapis: „Ministra Infrastruktury i Rozwoju”;
  - dodaje się kryterium nr 6 w brzmieniu:

KRYTERIA FORMALNE WYBORU PROJEKTÓW			
<i>Kryteria mają zastosowanie do wszystkich projektów wybieranych w trybie konkursowym w ramach RPO WiM 2014-2020</i>			
Lp.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia

			kryterium
6.	Projekt stanowi element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnego programu rewitalizacji.	W ramach kryterium oceniane będzie, czy założenia projektu przedstawione we wniosku stanowią element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, uzupełniającego działania infrastrukturalne o działania wspierające aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, W przypadku projektów rewitalizacyjnych nie związanych z infrastrukturą oceniane będzie czy projekt stanowi element przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnego programu rewitalizacji. Kryterium będzie weryfikowane na podstawie złożonych przez Wnioskodawcę, wraz z wnioskiem o dofinansowanie, załączników zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu. Ocena spełniania kryteriów polega na przypisaniu im wartości logicznych „tak” lub „nie” albo stwierdzeniu, że kryterium „nie dotyczy” danego projektu.	Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające przedmiotowego kryterium są odrzucane na etapie oceny formalnej albo oceny formalno-merytorycznej.

▪ w katalogu kryteriów merytorycznych zerojedynkowych:

- w definicji kryterium nr 1 *Zgodność wniosku z zapisami właściwej Osi Priorytetowej RPO WiM 2014-2020 i SZOOP RPO WiM 2014-2020 w zakresie: typu projektu, wyboru grupy docelowej, minimalnej i maksymalnej wartości projektu oraz limitów i ograniczeń w realizacji projektu*, nr 7 *Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju*, nr 8 *Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami*, nr 9 *Projekt jest zgodny z właściwym prawodawstwem krajowym, w tym z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie”. Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;

- w definicji kryterium nr 6 *Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (w oparciu o standard minimum)* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie””;
- w definicji kryterium nr 10 *Zgodność projektu z zasadami pomocy publicznej lub pomocy de minimis* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak”, „nie” lub „nie dotyczy”. Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- w definicji kryterium nr 1 *Zgodność wniosku z zapisami właściwej Osi Priorytetowej RPO WiM 2014-2020 i SZOOP RPO WiM 2014-2020 w zakresie: typu projektu, wyboru grupy docelowej, minimalnej i maksymalnej wartości projektu oraz limitów i ograniczeń w realizacji projektu*, nr 6 *Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (w oparciu o standard minimum)*, nr 7 *Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju*, nr 8 *Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami*, nr 9 *Projekt jest zgodny z właściwym prawodawstwem krajowym, w tym z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych* dodaje się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie” albo „do negocjacji” co oznacza, że projekt może być uzupełniany lub poprawiany w części dotyczącej spełniania kryterium w zakresie opisanym w stanowisku negocyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- w definicji kryterium nr 10 *Zgodność projektu z zasadami pomocy publicznej lub pomocy de minimis* dodaje się zapis w brzmieniu: Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie” albo „nie dotyczy” albo „do negocjacji” co oznacza, że projekt może być uzupełniany lub poprawiany w części dotyczącej spełniania kryterium w zakresie opisanym w stanowisku negocyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- usuwa się kryterium nr 2 *Poziom cross-financingu nie przekracza dopuszczalnego poziomu określonego w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 3 *Poziom środków trwałych (w tym cross-financing) jako % wydatków kwalifikowalnych nie przekracza dopuszczalnego poziomu określonego w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 4 *Poziom wkładu własnego beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych jest zgodny z poziomem określonym w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 5 *Poziom kosztów pośrednich jest zgodna z limitami określonymi w Regulaminie konkursu*;
- dotychczasowe kryteria nr 6-10 otrzymują odpowiednio numerację 2-6;

▪ w katalogu kryteriów merytorycznych punktowych:

- w definicji wszystkich kryteriów usuwa się zapis w brzmieniu: „Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- w definicji wszystkich kryteriów dodaje się zapis w brzmieniu: „Wnioskodawca może uzupełnić lub poprawić wniosek o dofinansowanie w części dotyczącej spełnienia kryterium w zakresie opisanym w stanowisku negocyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- w definicji kryterium nr 2 *Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym Priorytetu Inwestycyjnego RPO WiM 2014-20202 oraz adekwatność doboru i opisu wskaźników, źródeł oraz sposobu ich pomiaru*, nr 4 *Spójność zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu oraz trafność doboru i opisu tych zadań*, nr 5 *Adekwatność potencjału Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy) oraz sposobu zarządzania projektem*, nr 7 *Prawidłowość budżetu projektu* dodaje się zapis w brzmieniu: „IZ dopuszcza możliwość zmiany treści wniosku o dofinansowanie w zakresie branym pod uwagę przy ocenie spełniania kryterium, w sytuacji wystąpienia zdarzeń niedających się przewidzieć na moment składania wniosku o dofinansowanie. Każdy przypadek dokonania ww. zmian będzie rozpatrywany indywidualnie przez IZ w kontekście zachowania spełniania kryterium”;
- w definicji kryterium nr 7 *Prawidłowość budżetu projektu* dodaje się elementy podlegające weryfikacji w brzmieniu: „poziom i prawidłowość cross-financingu, poziom i prawidłowość środków trwałych, poziom i prawidłowość wkładu własnego, poziom kosztów pośrednich”;

▪ w katalogu kryteriów merytorycznych specyficznych obligatoryjnych w definicji kryterium nr 6 *Wnioskodawca lub Partner ma co najmniej 12-miesięczne doświadczenie w prowadzeniu działalności w obszarze pomocy i integracji społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych lub rynku pracy, na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego* dodaje się zapis w brzmieniu: „o ile IOK nie ma do nich dostępu, zgodnie z art. 50a ustawy wdrożeniowej”;

▪ w katalogu kryteriów merytorycznych specyficznych fakultatywnych zmienia się nazwę kryterium nr 7 z: *Projekt przewiduje, że co najmniej 20% uczestników podejmie zatrudnienie* na: *Projekt przewiduje podjęcie zatrudnienia przez uczestników projektu na wyższym poziomie niż wymagany w Regulaminie konkursu oraz ocenę spełnienia kryterium* z: „0/10” na: „W przypadku podjęcia zatrudnienia przez: 25% uczestników – 5 pkt, 35% uczestników – 10 pkt, 40% uczestników – 15 pkt.”.

c) **aktualizuje się pkt. 3.2/ppkt. 3.2.2 – warunki formalne oraz kryteria wyboru projektów dla Poddziałania 11.2.3 *Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekty konkursowe*:**

▪ w katalogu kryteriów formalnych:

- usuwa się kryterium nr 5 *Okres realizacji projektu zawiera się w przedziale 1 stycznia 2014 – 31 grudnia 2023*;
- w definicji kryterium nr 6 *Poprawność programu rewitalizacji*, któremu nadaje się odpowiednio numerację 5, usuwa się zapis: „Ministra Infrastruktury i Rozwoju”;
- dodaje się kryterium nr 6 w brzmieniu:

KRYTERIA FORMALNE WYBORU PROJEKTÓW <i>Kryteria mają zastosowanie do wszystkich projektów wybieranych w trybie konkursowym w ramach RPO WiM 2014-2020</i>			
Lp.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium
6.	Projekt stanowi element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnego programu rewitalizacji.	W ramach kryterium oceniane będzie, czy założenia projektu przedstawione we wniosku stanowią element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, uzupełniającego działania infrastrukturalne o działania wspierające aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, W przypadku projektów rewitalizacyjnych nie związanych z infrastrukturą oceniane będzie czy projekt stanowi element przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnego programu rewitalizacji. Kryterium będzie weryfikowane na podstawie złożonych przez Wnioskodawcę, wraz z wnioskiem o dofinansowanie, załączników zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu. Ocena spełniania kryteriów polega na przypisaniu im wartości logicznych „tak” lub „nie” albo stwierdzeniu, że kryterium „nie dotyczy” danego projektu.	Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające przedmiotowego kryterium są odrzucane na etapie oceny formalnej albo oceny formalno-merytorycznej.

– dodaje się kryterium nr 7 w brzmieniu:

KRYTERIA FORMALNE WYBORU PROJEKTÓW <i>Kryteria mają zastosowanie do wszystkich projektów wybieranych w trybie konkursowym w ramach RPO WiM 2014-2020</i>			
--	--	--	--

Lp.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium
7.	Projekt stanowi element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnego programu rewitalizacji oraz w przypadku projektu realizowanego na terenie miasta należącego do sieci miast Cittaslow, stanowi uzgodnione przedsięwzięcie, zawarte w Ponadlokalnym programie rewitalizacji sieci miast Cittaslow.	W ramach kryterium oceniane będzie, czy założenia projektu przedstawione we wniosku stanowią element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, uzupełniającego działania infrastrukturalne o działania wspierające aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Kryterium będzie weryfikowane na podstawie złożonych przez Wnioskodawcę, wraz z wnioskiem o dofinansowanie, załączników zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu. Ocena spełniania kryteriów polega na przypisaniu im wartości logicznych „tak” lub „nie” albo stwierdzeniu, że kryterium „nie dotyczy” danego projektu.	Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające przedmiotowego kryterium są odrzucane na etapie oceny formalnej albo oceny formalno-merytorycznej.

▪ w katalogu kryteriów merytorycznych zerojedynkowych:

- w definicji kryterium nr 1 *Zgodność wniosku z zapisami właściwej Osi Priorytetowej RPO WiM 2014-2020 i SZOOP RPO WiM 2014-2020 w zakresie: typu projektu, wyboru grupy docelowej, minimalnej i maksymalnej wartości projektu oraz limitów i ograniczeń w realizacji projektu*, nr 7 *Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju*, nr 8 *Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami*, nr 9 *Projekt jest zgodny z właściwym prawodawstwem krajowym, w tym z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie”. Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- w definicji kryterium nr 6 *Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (w oparciu o standard minimum)* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie””;

- w definicji kryterium nr 10 *Zgodność projektu z zasadami pomocy publicznej lub pomocy de minimis* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak”, „nie” lub „nie dotyczy”. Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- w definicji kryterium nr 1 *Zgodność wniosku z zapisami właściwej Osi Priorytetowej RPO WiM 2014-2020 i SZOOP RPO WiM 2014-2020 w zakresie: typu projektu, wyboru grupy docelowej, minimalnej i maksymalnej wartości projektu oraz limitów i ograniczeń w realizacji projektu*, nr 6 *Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (w oparciu o standard minimum)*, nr 7 *Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju*, nr 8 *Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami*, nr 9 *Projekt jest zgodny z właściwym prawodawstwem krajowym, w tym z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych* dodaje się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie” albo „do negocjacji” co oznacza, że projekt może być uzupełniany lub poprawiany w części dotyczącej spełniania kryterium w zakresie opisanym w stanowisku negocjacyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- w definicji kryterium nr 10 *Zgodność projektu z zasadami pomocy publicznej lub pomocy de minimis* dodaje się zapis w brzmieniu: Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie” albo „nie dotyczy” albo „do negocjacji” co oznacza, że projekt może być uzupełniany lub poprawiany w części dotyczącej spełniania kryterium w zakresie opisanym w stanowisku negocjacyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- usuwa się kryterium nr 2 *Poziom cross-financingu nie przekracza dopuszczalnego poziomu określonego w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 3 *Poziom środków trwałych (w tym cross-financing) jako % wydatków kwalifikowalnych nie przekracza dopuszczalnego poziomu określonego w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 4 *Poziom wkładu własnego beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych jest zgodny z poziomem określonym w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 5 *Poziom kosztów pośrednich jest zgodna z limitami określonymi w Regulaminie konkursu*;
- dotychczasowe kryteria nr 6-10 otrzymują odpowiednio numerację 2-6.

- w katalogu kryteriów merytorycznych punktowych:
  - w definicji wszystkich kryteriów usuwa się zapis w brzmieniu: „Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
  - w definicji wszystkich kryteriów dodaje się zapis w brzmieniu: „Wnioskodawca może uzupełnić lub poprawić wniosek o dofinansowanie w części dotyczącej spełnienia kryterium w zakresie opisanym w stanowisku negocyjacyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
  - w definicji kryterium nr 2 *Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym Priorytetu Inwestycyjnego RPO WiM 2014-2020 oraz adekwatność doboru i opisu wskaźników, źródeł oraz sposobu ich pomiaru*, nr 4 *Spójność zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu oraz trafność doboru i opisu tych zadań*, nr 5 *Adekwatność potencjału Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy) oraz sposobu zarządzania projektem*, nr 7 *Prawidłowość budżetu projektu* dodaje się zapis w brzmieniu: „IZ dopuszcza możliwość zmiany treści wniosku o dofinansowanie w zakresie branym pod uwagę przy ocenieniu spełniania kryterium, w sytuacji wystąpienia zdarzeń niedających się przewidzieć na moment składania wniosku o dofinansowanie. Każdy przypadek dokonania ww. zmian będzie rozpatrywany indywidualnie przez IZ w kontekście zachowania spełniania kryterium”;
  - w definicji kryterium nr 7 *Prawidłowość budżetu projektu* dodaje się elementy podlegające weryfikacji w brzmieniu: „poziom i prawidłowość cross-financingu, poziom i prawidłowość środków trwałych, poziom i prawidłowość wkładu własnego, poziom kosztów pośrednich”;
- w katalogu kryteriów merytorycznych specyficznych obligatoryjnych:
  - w definicji kryterium nr 1 *Projekt zapewnia zastosowanie co najmniej trzech różnych form wsparcia w odniesieniu do każdej z rodzin uczestniczącej w projekcie, a wsparcie w ramach projektu zostanie dostosowane do specyficznych potrzeb tej grupy docelowej* usuwa się zapisy: „prowadzące do powrotu tych osób na rynek pracy” oraz „nad którymi opiekę sprawują uczestniczki/cy projektu”;
  - w definicji kryterium nr 3 *Wnioskodawca lub Partner ma co najmniej 12-miesięczne doświadczenie w prowadzeniu działalności w obszarze pomocy i integracji społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych lub rynku pracy, na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego* dodaje się zapis w brzmieniu: „o ile IOK nie ma do nich dostępu, zgodnie z art. 50a ustawy wdrożeniowej”;
- w katalogu kryteriów merytorycznych specyficznych fakultatywnych definicja kryterium nr 4 *Projektodawca lub partner jest Podmiotem Ekonomii Społecznej* otrzymuje brzmienie: „Preferowane będą projekty realizowane przez podmioty ekonomii społecznej lub w ich partnerstwie. Rozwój przedsiębiorczości społecznej wpływa pozytywnie na rozwój kapitału ludzkiego, który stawiany jest często jako jeden z najważniejszych czynników decydujących o rozwoju gospodarczym. Kształcenie postaw proprzedsiębiorczych oraz wspieranie powstających lub już istniejących podmiotów ekonomii społecznej pozwoli na skuteczniejszą walkę z marginalizacją osób bezrobotnych czy też dysfunkcyjnych, a także tworzenia się nowych miejsc pracy”. Podmiotami ekonomii społecznej są podmioty wskazane w słowniku pojęć w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego*

Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 (<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/projekt-wytycznych-w-zakresie-realizacji-przedswiezec-w-obszarze-wlaczania-spolecznego-i-zwalczania-ubostwa-z-wykorzystaniem-srodkow-efs-i-efrr-na-lata-2014-2020/>). Weryfikacja spełnienia kryterium nastąpi na etapie oceny merytorycznej w oparciu o zapisy treści wniosku. Wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia wskazanej informacji we wniosku w sposób czytelny i nie budzący wątpliwości”.

d) aktualizuje się pkt. 3.2/ppkt. 3.2.4 – warunki formalne oraz kryteria wyboru projektów dla Poddziałania 11.2.5 *Lokalne działania integracyjne społeczności – projekt ZIT Ełk*:

- zmienia się nazwę Poddziałania 11.2.5 z: *Lokalne działania integracyjne społeczności – projekt ZIT Ełk* na: *Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekt ZIT Ełk*.
- w katalogu kryteriów formalnych:
  - usuwa się kryterium nr 5 *Okres realizacji projektu zawiera się w przedziale 1 stycznia 2014 – 31 grudnia 2023*;
  - w definicji kryterium nr 6 *Poprawność programu rewitalizacji*, któremu nadaje się odpowiednio numerację 5, usuwa się zapis: „Ministra Infrastruktury i Rozwoju”;
  - dodaje się kryterium nr 6 w brzmieniu:

KRYTERIA FORMALNE WYBORU PROJEKTÓW			
<i>Kryteria mają zastosowanie do wszystkich projektów wybieranych w trybie konkursowym w ramach RPO WiM 2014-2020</i>			
Lp.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium
6.	Projekt stanowi element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnego programu rewitalizacji.	W ramach kryterium oceniane będzie, czy założenia projektu przedstawione we wniosku stanowią element zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, uzupełniającego działania infrastrukturalne o działania wspierające aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, W przypadku projektów rewitalizacyjnych nie związanych z infrastrukturą oceniane będzie czy projekt stanowi element przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wynikającego z lokalnego programu rewitalizacji.	Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające przedmiotowego kryterium są odrzucane na etapie oceny formalnej albo oceny formalno-merytorycznej.

		<p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie złożonych przez Wnioskodawcę, wraz z wnioskiem o dofinansowanie, załączników zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu.</p> <p>Ocena spełniania kryteriów polega na przypisaniu im wartości logicznych „tak” lub „nie” albo stwierdzeniu, że kryterium „nie dotyczy” danego projektu.</p>	
--	--	--	--

▪ w katalogu kryteriów merytorycznych zerojedynkowych:

- w definicji kryterium nr 1 *Zgodność wniosku z zapisami właściwej Osi Priorytetowej RPO WiM 2014-2020 i SZOOP RPO WiM 2014-2020 w zakresie: typu projektu, wyboru grupy docelowej, minimalnej i maksymalnej wartości projektu oraz limitów i ograniczeń w realizacji projektu*, nr 7 *Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju*, nr 8 *Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami*, nr 9 *Projekt jest zgodny z właściwym prawodawstwem krajowym, w tym z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie”. Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- w definicji kryterium nr 6 *Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (w oparciu o standard minimum)* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie””;
- w definicji kryterium nr 10 *Zgodność projektu z zasadami pomocy publicznej lub pomocy de minimis* usuwa się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak”, „nie” lub „nie dotyczy”. Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- w definicji kryterium nr 1 *Zgodność wniosku z zapisami właściwej Osi Priorytetowej RPO WiM 2014-2020 i SZOOP RPO WiM 2014-2020 w zakresie: typu projektu, wyboru grupy docelowej, minimalnej i maksymalnej wartości projektu oraz limitów i ograniczeń w realizacji projektu*, nr 6 *Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (w oparciu o standard minimum)*, nr 7 *Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju*, nr 8 *Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami*, nr 9 *Projekt jest zgodny z właściwym prawodawstwem krajowym, w tym z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych* dodaje się zapis w brzmieniu: „Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie” albo „do negocjacji” co oznacza, że projekt może być uzupełniany lub poprawiany w części dotyczącej spełniania kryterium w zakresie opisanym

w stanowisku negocyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;

- w definicji kryterium nr 10 *Zgodność projektu z zasadami pomocy publicznej lub pomocy de minimis* dodaje się zapis w brzmieniu: Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie” albo „nie dotyczy” albo „do negocjacji” co oznacza, że projekt może być uzupełniany lub poprawiany w części dotyczącej spełniania kryterium w zakresie opisanym w stanowisku negocyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
- usuwa się kryterium nr 2 *Poziom cross-financingu nie przekracza dopuszczalnego poziomu określonego w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 3 *Poziom środków trwałych (w tym cross-financing) jako % wydatków kwalifikowalnych nie przekracza dopuszczalnego poziomu określonego w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 4 *Poziom wkładu własnego beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych jest zgodny z poziomem określonym w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania*;
- usuwa się kryterium nr 5 *Poziom kosztów pośrednich jest zgodna z limitami określonymi w Regulaminie konkursu*;
- dotychczasowe kryteria nr 6-10 otrzymują odpowiednio numerację 2-6;
- w katalogu kryteriów merytorycznych punktowych:
  - w definicji wszystkich kryteriów usuwa się zapis w brzmieniu: „Istnieje możliwość wykorzystania w ocenie spełniania kryterium wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych w inny sposób przez Komisję Oceny Projektów. Proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od wnioskodawcy będzie możliwy na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
  - w definicji wszystkich kryteriów dodaje się zapis w brzmieniu: „Wnioskodawca może uzupełnić lub poprawić wniosek o dofinansowanie w części dotyczącej spełnienia kryterium w zakresie opisanym w stanowisku negocyjnym i określonym w Regulaminie konkursu. Uzupełnienie lub poprawa wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę będzie możliwe na etapie negocjacji, o ile spełnione zostaną warunki określone w Regulaminie konkursu, umożliwiające skierowanie projektu do tego etapu oceny”;
  - w definicji kryterium nr 2 *Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym Priorytetu Inwestycyjnego RPO WiM 2014-2020 oraz adekwatność doboru i opisu wskaźników, źródeł oraz sposobu ich pomiaru*, nr 4 *Spójność zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu oraz trafność doboru i opisu tych zadań*, nr 5 *Adekwatność potencjału Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy) oraz sposobu zarządzania projektem*, nr 7 *Prawidłowość budżetu projektu* dodaje się zapis w brzmieniu: „IZ dopuszcza możliwość zmiany treści wniosku o dofinansowanie w zakresie branym pod uwagę przy ocenie spełniania kryterium, w sytuacji

wystąpienia zdarzeń niedających się przewidzieć na moment składania wniosku o dofinansowanie. Każdy przypadek dokonania ww. zmian będzie rozpatrywany indywidualnie przez IZ w kontekście zachowania spełniania kryterium”;

- w definicji kryterium nr 7 *Prawidłowość budżetu projektu* dodaje się elementy podlegające weryfikacji w brzmieniu: „poziom i prawidłowość cross-financingu, poziom i prawidłowość środków trwałych, poziom i prawidłowość wkładu własnego, poziom kosztów pośrednich”;
- w katalogu kryteriów merytorycznych specyficznych obligatoryjnych:
  - dodaje się kryterium nr 1 w brzmieniu:

Kryteria merytoryczne – SPECYFICZNE OBLIGATORYJNE				
Lp.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium	Ocena (Tak / Nie / Nie dotyczy)
1.	Projekt zapewnia zastosowanie co najmniej trzech różnych form wsparcia w odniesieniu do każdej z rodzin uczestniczącej w projekcie, a wsparcie w ramach projektu zostanie dostosowane do specyficznych potrzeb tej grupy docelowej.	<p>Zastosowanie przynajmniej 3 różnych typów działań umożliwi i da gwarancję zastosowania szerszej formy integrującej i aktywizującej, skierowanej do uczestników projektu. Poprzez kompleksowość wsparcia należy rozumieć działania zmierzające do zwiększenia aktywności społecznej i edukacyjnej uczestników projektu, a także pomagające przeciwdziałać zjawisku dziedziczenia ubóstwa. Poprzez kompleksowość wsparcia należy również rozumieć zapewnienie wsparcia osobom zależnym.</p> <p>Aktywizacja społeczna osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, stanowi podstawowe wyzwanie dla polityki społecznej regionu, dlatego też kryterium to ma zagwarantować odpowiednią skuteczność projektów ukierunkowanych na aktywizację społeczną osób objętych wsparciem i tym samym zwiększyć efektywność zapewniającą trwałe zmiany w funkcjonowaniu uczestników projektu.</p> <p>Przykładowe formy wsparcia zostaną wskazane w Regulaminie konkursu.</p> <p>Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie”.</p> <p>Weryfikacja spełnienia kryterium nastąpi na etapie oceny merytorycznej w oparciu o deklaratywne zapisy treści wniosku i w okresie realizacji projektu. Wnioskodawca jest zobowiązany do</p>	Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające przedmiotowego kryterium są odrzucane na etapie oceny merytorycznej albo oceny formalno-merytorycznej.	TAK / NIE

		przedstawienia wskazanej informacji we wniosku w sposób czytelny i nie budzący wątpliwości.		
--	--	---	--	--

- dodaje się kryterium nr 4 w brzmieniu:

Kryteria merytoryczne – SPECYFICZNE OBLIGATORYJNE				
Lp.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium	Ocena (Tak / Nie / Nie dotyczy)
4.	Przewidziane w projekcie działania są zgodne z obowiązującymi standardami świadczenia usług społecznych.	Standardy świadczenia usług społecznych, których stosowania Wnioskodawca musi przestrzegać, wskazuje Regulamin konkursu. Ocena spełnienia kryterium polega na przypisaniu mu wartości logicznych „tak” albo „nie”. Weryfikacja spełnienia kryterium nastąpi na etapie oceny merytorycznej w oparciu o deklaratywne zapisy treści wniosku i w okresie realizacji projektu. Wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia wskazanej informacji we wniosku w sposób czytelny i nie budzący wątpliwości.	Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające przedmiotowego kryterium są odrzucane na etapie oceny merytorycznej albo oceny formalno-merytorycznej.	TAK / NIE

- w definicji kryterium nr 2 *Wnioskodawca lub partner ma co najmniej 12 - miesięczne doświadczenie w prowadzeniu działalności w obszarze pomocy i integracji społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych lub rynku pracy, na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego* dodaje się zapis w brzmieniu: „o ile IOK nie ma do nich dostępu, zgodnie z art. 50a ustawy wdrożeniowej”;
- dotychczasowe kryteria nr 1-2 otrzymują odpowiednio numerację 2-3;
- dotychczasowe kryteria nr 3-5 otrzymują odpowiednio numerację 5-7.
- w katalogu kryteriów merytorycznych specyficznych fakultatywnych:
  - usuwa się kryterium nr 1 *Projekt realizowany jest w partnerstwie*;
  - dodaje się kryterium nr 1 w brzmieniu:

Kryteria merytoryczne – SPECYFICZNE FAKULTATYWNE				
Lp.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium	Ocena (Tak / Nie lub pkt.)

1.	Projekt jest w 100% skierowany do rodzin naturalnych zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, zagrożonymi odebraniem dziecka i umieszczeniem go w pieczy zastępczej.	<p>Problemy opiekuńczo-wychowawcze stanowią jedną z najczęstszych przyczyn przyznawania świadczeń pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim. Wspieranie rodziny, która jest podstawową jednostką społeczną, jest jednym z najważniejszych punktów działań podejmowanych w ramach interwencji w zakresie zwiększania dostępności do wysokiej jakości usług społecznych. Działania prewencyjne, mające na celu zapobieganie oddzielaniu dzieci od rodzin biologicznych stanowią przedmiot konkursu. Jednym z narzędzi realizacji tego celu są usługi wsparcia rodziny. Weryfikacja spełnienia kryterium nastąpi na etapie oceny merytorycznej w oparciu o deklaratywne zapisy treści wniosku i w okresie realizacji projektu.</p> <p>Wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia wskazanej informacji we wniosku w sposób czytelny i nie budzący wątpliwości.</p>	<p>Kryterium punktowe. Spełnienie kryterium nie jest obowiązkowe. Punkty mają charakter premiowy a ich uzyskanie zwiększa ogólną liczbę punktów przyznanych dla projektu a tym samym może prowadzić do uplasowania projektu na wyższym miejscu w liście rankingowej. Punkty za kryteria specyficzne są przyznawane wyłącznie w przypadku uzyskania minimum 60 punktów za kryteria merytoryczne.</p> <p>W przypadku spełnienia kryterium projekt uzyska maksymalną liczbę punktów. W przeciwnym przypadku projekt uzyska 0 punktów.</p>	0/15

- w definicji kryterium nr 8 *Projekt skierowany jest w co najmniej 20% do osób z niepełnosprawnościami* dotychczasowy zapis: „osoby niepełnosprawne” zastępuje się zapisem: „osoby z niepełnosprawnością”.